

N:o 77.

*Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående ålders-
tillägg å lönen för lektorn vid tekniska elementarskolan i
Borås J. R. Åkerlund; gifven Stockholms slott den 14
mars 1902.*

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva, att lektorn vid tekniska elementarskolan i Borås Johan Rudolf Åkerlund må, för åtnjutande af ålderstillägg å sin nuvarande lön från början af år 1902, räkna sig till godo femton år af den tid från och med höstterminen 1880, hvarunder han på förordnande uppehållit en lektorsbefattning vid nämnda läroanstalt.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Nils Claëson.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1902.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre VON OTTER,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
 Statsråden: herr VON KRUSENSTJERNA,
 grefve WACHTMEISTER,
 CLÆSON,
 CRUSEBJÖRN,
 ODELBERG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 HAMMARSKJÖLD,
 WESTRING.

23:o.

Departementschefen, statsrådet Claëson, yttrade:

*Ang. ålders-
tillägg å lönen
för lektorn vid
tekniska ele-
mentarskolan
i Borås J. R.
Åkerlund.*

»I skrifvelse den 21 december 1901 har styrelsen för tekniska elementarskolan i Borås i underdånighet hemställt, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande frågan om beredande af ålderstillägg å lönen redan från början af år 1902 åt lektorn i matematik och fysik vid nämnda skola Johan Rudolf Åkerlund, hvilken till tjensten utnämnts den 16 september 1901.

I skrifvelsen har styrelsen anført, bland annat: Åkerlund hade före sin utnämning till lektorsbefattningen icke mindre än tjuguetå år eller alltifrån början af höstterminen 1880 utan afbrott såsom vikarie uppehållit

den lektorsbefattning, som innehafts af rektorn A. V. Tidblom, hvilken åtnjutit tjänstledighet på grund af sjukdom; och hade Åkerlund under denna tid uppehållit undervisningen i matematik och fysik samt dervid fullgjort alla en ordinarie lektors skyldigheter. Åkerlunds arfvoden såsom vikarie hade utgjort för tiden till och med höstterminen 1891 1,500 kronor, sedermera till och med höstterminen 1897 1,800 kronor samt från och med vårterminen 1898 2,000 kronor, allt för läsår räknadt. Enligt af styrelsen gjorda beräkningar hade Åkerlund under sin vikarietid uppburit allenast 43,96 procent af den lön, Tidblom skulle erhållit, om han hela tiden sjelf kunnat sköta sin tjänst, samt endast 45,79 procent af den lön, Åkerlund skulle varit berättigad uppbära, om han under tiden sjelf varit ordinarie. Åkerlund hade sålunda under mer än tjugu år egnat hela sitt intresse och alla sina krafter åt skötandet af en magtpåliggande statstjänst mot ett arfvode, som ingalunda motsvarat det nedlagda arbetets värde.

Till stöd för sin framställning har styrelsen vidare åberopat, att genom nådigt bref den 31 december 1877 Eders Kongl. Maj:t förklarar lektorerna vid tekniska elementarskolan i Borås S. Liedzén och L. Kjellstedt på grund af föregående tjänstgöring vid skolan berättigade att från och med den 1 september 1877 åtnjuta hvar för sig två ålderstillägg å 500 kronor hvardera.

Med anledning af denna styrelsens hänvisning till nådigt beslut rörande lektorerna Liedzéns och Kjellstedts uppflyttning i högre lönegrad vill jag erinra, att Eders Kongl. Maj:t den 15 juni 1877 genom nådigt bref till kommerskollegium, hvilken myndighet då hade öfverinseende öfver de tekniska elementarskolorna, i sammanhang med fastställande af aflönings- och utgiftsstaten för dessa läroanstalter anbefalt bemälda kollegium att, efter framställning af vederbörande skolstyrelse, före slutet af hvarje år hos Eders Kongl. Maj:t anmäla, hvilka af skolans lektorer vore berättigade att under det följande året komma i åtnjutande af ålderstillägg, hvarjemte Eders Kongl. Maj:t förklarar Sig vilja, då i sådant hänseende löntagare borde räknas till godo den tid, han före den nya statens utfärdande för rättat motsvarande tjänstgöring vid skolan, på särskild framställning af vederbörande taga under öfvervägande, huruvida ålderstillägg borde redan från början af den nya lönestatens tillämpning tilläggas någon eller några af de vid teknisk elementarskola anstälde lärare. Med anledning af innehållet i berörda nådiga bref inkom kommerskollegium med framställning om rätt för åtskillige vid de tekniska elementarskolorna anstälde lektorer att åtnjuta ålderstillägg å sina löner redan från den 1 september 1877, då den nya staten trädde i tillämpning, och bland dem befunno sig förut-bemälda Liedzén och Kjellstedt, hvilka i likhet med de öfrige före sin

utnämning beklädt då vid skolorna befintliga lärarebeställningar. Med dessa beställningar hade delvis varit förenad en tjänstgöring motsvarande lektorsbefattningarnas, men i motsats mot dem besattes de på förordnande, de medförde ej rätt till pension och de omfattade ej bestämda ämnen.

Vid den nu gjorda underdåniga framställningen finnes fogadt vederbörligt tjänstgöringsbetyg, utvisande att Åkerlund, som under sin tjänstgöring såsom vikarierande och ordinarie lektor icke åtnjutit någon ledighet, i förening med en i allo hedrande vandel städse skött sina tjänståligganden med utmärkt nit och skicklighet.

Statskontoret, hvars utlåtande i ärendet inhemtats, har till en början erinrat, hurusom, enligt den genom förutnämnda nådiga bref den 15 juni 1877 fastställda aflönings- och utgiftsstat för tekniska elementarskolan i Borås med deruti genom nådiga bref den 29 maj 1896 och den 19 maj 1899 gjorda tillägg, lektorerna vid nämnda skola i årlig aflöning uppbure 3,000 kronor, med rätt för en hvar af dem att efter fem års väl vitsordad tjänstgöring, räknadt från och med kalenderåret näst efter det, då han till tjänsten utnämndes, åtnjuta ett ålderstillägg å 500 kronor, efter ytterligare fem års dylik tjänstgöring ännu ett ålderstillägg å 500 kronor samt efter ytterligare fem års enahanda tjänstgöring ett tredje ålderstillägg å 500 kronor. Vidare har statskontoret anfört, att, då hvarken i sammanhang med statens fastställande eller eljest något stadgande meddelats derom att lektor vid teknisk elementarskola skulle ega att för ålderstilläggs erhållande tillgodoräkna sig den tid, han såsom vikarie uppehållit läraretjänst, Åkerlund icke enligt gällande författningar ännu vore berättigad till något ålderstillägg. Med afseende å det af Tidbloms långa sjukdom föranledda undantagsförhållande att Åkerlund icke mindre än tjuguetta år uppehållit ifrågasvarande befattning på förordnande, ansåge emellertid statskontoret det billigt, om ålderstillägg redan nu kunde Åkerlund beredas, helst som under nämnda tid tjänstens ordinarie innehafvare icke varit i tillfälle att intjena sådant tillägg å lönen. Särskildt vid en jämförelse med de allmänna läroverkens lektorer, hvilka under vissa förutsättningar egde att i afseende å rätt till ålderstillägg räkna sig vikarietjänstgöring till godo, syntes det innebära en orättvisa, om Åkerlund ej skulle i nämnda hänseende hafva något gagn af sin långvariga tjänstgöring såsom vikarie i sin nuvarande tjänst. Statskontoret ville därför hemställa, att Eders Kongl. Maj:t, med hänsyn till nyss åberopade förhållanden och då Åkerlund enligt tjänstgöringsbetyg skött sina åligganden med utmärkt nit och skicklighet, tacktes föranstälta om beredande åt Åkerlund af åtminstone två ålderstillägg å 500 kronor hvarterda, att från och med år 1902 utgå från åttonde hufvudtitelns anslag till ålderstillägg.

Lika med styrelsen för tekniska elementarskolan i Borås och statskontoret anser jag, att goda skäl tala för att låta Åkerlund, hvilken i tjuguet år såsom vikarie på ett förtjenstfullt sätt förestått den befattning, hvaraf han nu är ordinarie innehafvare, för rätt till ålderstillägg räkna sig till godo en del af vikariatstiden; och det synes mig ej vara anledning att härvid frånräkna Åkerlund större del af den föregående tjenstgöringen än att femton år må honom tillgodokomma, hvarigenom han kunde komma i åtnjutande af tre ålderstillägg. Hans aflöning skulle då blifva 4,500 kronor för år räknadt. Det torde vara så mycket större skäl för att han må erhålla denna aflöning, som, derest en person efter vunnen behörighet till lektorsbefattning vid allmänt läroverk varit vikarierande lektor derstädes i mera än tjugu år innan han blifvit ordinarie lektor vid sådant läroverk, denne skulle ega rätt till aflöning i femte lönegraden vid allmänna läroverken. Enligt nuvarande bestämmelser har sådan lektor i femte lönegraden 5,000 kronor om året, nämligen ordinarie lön med ålderstillägg 4,500 kronor och dessutom 500 kronor, beviljade på extra stat såsom lönetillägg.

Jag hemställer därför, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen medgifva, att lektorn vid tekniska elementarskolan i Borås Johan Rudolf Åkerlund må, för åtnjutande af ålderstillägg å sin nuvarande lön från början af år 1902, räkna sig till godo femton år af den tid från och med höstterminen 1880, hvarunder han på förordnande uppehållit en lektorsbefattning vid nämnda läroanstalt.»

I denna hemställan förenade sig statsrådets öfrige ledamöter.

Hvad statsrådet sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla; och skulle nådig proposition af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:

Gustaf Norström.